

digt at bo der. Hoveduoverensstemmelsen ligger for det første deri, at Landstinget vil give Bevillinger til Gæstgiveri paa Livstid, medens Folketinget og Kommissionen hævde, at Bevillinger til Gæstgiveri paa Landet skulde gives paa 5 Aar. Naar man, som det saa stærkt blev fremhævet i Landstinget, vil have Garantier for, at Gæstgiverierne paa Landet, Kroerne, som man kort kan kalde dem, ikke drives imod de Forudsætninger, som man har i Loven og i den Bevilling, der bliver dem meddelt, naar man skal have rimelige Garantier, er det en Selvfølge, at de personlige Garantier spille en Rolle, men de personlige Garantier, som der blev talt saa meget om i Landstinget, ere jo slet ikke andet end det, som baade Kommissionen og Folketinget have været enige om, og som ogsaa har fundet sit Udtryk i det Forslag, der blev forelagt i Landstinget. Der er ikke i Landstinget tilføjet noget nyt med Hensyn til de personlige Garantier. Men det, der yderligere maa virke som en Garanti for, at disse Forretninger drives paa en god Maade, i Overensstemmelse med Loven og Bevillingen, er det, at Bevillingen gives paa kort Aaremaal. Naar den Mand, der faar en Bevilling med Ret til at beværte med berusende Drikke, ved, at den udløber om ganske faa Aar, og at saafremt han driver den paa en saadan Maade, at det giver Anledning til Misnøje eller Forargelse i Refolkningen, faar han ikke Bevillingen fornyet, har man heri en bestemt Garanti for, at disse Beværtninger drives paa den bedste Maade.

Begge Ting ere enige om, at Afgørelsen af, hvorvidt der skal gives Ret til Beværtning med berusende Drikke paa Landet, maa ligge hos Sogneraadet, hos Amdsraadet og hos Beboerne, men der er i høj Grad Uenighed om, paa hvilken Maade Forholdet skal ordnes. Naar man vil bedømme den Indflydelse, som Landstingets Forslag giver Beboerne paa dette Omraade, den Ret, det lægger i deres Haand, skal man ikke se paa Bestemmelsen i § 16 alene, men ogsaa hermed sammenholde Bestemmelserne i §§ 44 og 45, som angaa Erstatningsspørgsmaalet. Det er meget godt, at man indfører det Princip i Loven, at det i første Række er Sogneraadet, der har Afgørelsen her, at det kan sige Ja eller Nej, og for saa vidt det siger Ja til en Bevilling med Ret til Beværtning med berusende Drikke, har Amdsraadet Ret til at sige Nej, og selv om baade Sogneraadet og Amdsraadet sige Ja, have i sidste Instans Beboerne Ret til at sige Nej. Herom

er der ikke Uenighed, det er ogsaa Folketingets Standpunkt i denne Sag. Men den store Hovedforskel kommer for det første af, at Landstingets Forslag knytter Erstatningsspørgsmaalet til, saaledes at man efter dette Forslag ikke kan nægte en Bevilling til fortsat Drift af en Kro, uden at Spørgsmaalet om en Erstatning til Grundejeren kommer frem, og for det andet af det store Procenttal af Vælgere, man fordrer skal stemme imod, for at en Beværterbevilling med Ret til Udskænkning af stærke Drikke skal være nægtet. Det ligger nær at tænke sig, at baade Sogneraadet og Amdsraadet sige Ja under Hensyn til den store Erstatning, der truer dem, naar de sige Nej. Vi maa huske, at Erstatningsspørgsmaalet her ikke er noget ringe Spørgsmaal. Hvis jeg kunde være gaaet ind paa den højtærede Ministers Betragtning om Retten til at give Erstatning, kunde jeg selvfølgelig ogsaa være enig med ham i ikke at lade denne Erstatning omfatte den Omsætning af berusende Drikke, der er foregaaet uden Lovhjemmel, altsaa den ulovlige Næringsvirksomhed, der er øvet. Den skulde absolut ikke gaa ind under Erstatningen. Men i sin Almindelighed maa jeg sige, at jeg kan ikke være enig med Ministeren i, at der her er Tale om nogen velerhvervet Rettighed. Det er ikke saadan, at man nægter fortsat Drift af denne Forretning. Det er der slet ikke Tale om. Det, man tænker paa her, er, at man nægter, at der ved fortsat Drift af en Forretning gives Tilladelse til Servering af en enkelt bestemt Vare, og det skulde man dog tro, at Lovgivningsmagten havde Ret til, uden at der blev Tale om Erstatning til Grundejerne. Jeg har villet betone, at naar Spørgsmaalet kommer til at foreligge i et Sogneraad, om det vil nægte den fortsatte Drift af en bestaaende Forretning, saa er det ikke selve Forretningen, det gælder, men om der fremdeles maa skænkes berusende Drikke. Sogneraadet staar her overfor et Spørgsmaal om den store økonomiske Byrde, der flyder af en saadan Nægtelse. Størrelsen af den er jo forskellig i de forskellige Kommuner; den retter sig selvfølgelig efter Kroens Værdi, men der er intet som helst i Vejen for, at den kan løbe op til mellem 15,000 og 20,000 Kr. for et enkelt Sogns Vedkommende. Man maa betænke, at de miste den Indtægt, der kommer i Form af den Næringsafgift, de have haft af Kroen, at de dernæst komme til at udrede et stort Beløb direkte af Kommunens Kasse, og at de endelig yderligere